

Sprogløft på fem professionshøjskoler – erfaringer med tysk i et komparativt perspektiv.

Symposium om sprogløft på tværs af de videregående uddannelser

KU 11. april 2024

Karen Aarøe, UC SYD (kmaa@ucsyd.dk), og Petra Klimaszyk, UC Absalon (pekl@pha.dk)

Disposition

- Café- og værkstedsmodeller samt sproglig boost
- Praktikophold i udlandet og anden udgående mobilitet
- Gæsteundervisere
- Indretning af faglokaler og indkøb af materiale
- Andre aktiviteter / tiltag

Café- og værkstedsmodeller samt sproglig boost

UCN

- **Sprogcaféer i samarbejde med CFU**; gæstelærere med tysk som L1 (se slide 17). Diskussionerne er faciliteret. I foråret 2023 med 60 deltagere.
- **Formål:** at uddannede, praktiserende tysklærere og tyskstuderende sammen får mulighed for at lytte til autentisk tysk og tale tysk – andet end ”skoletysk” samt får en specifik viden om et tysk historisk eller kulturelt relevant emne.
- Mulighed for at skabe **netværk** for tysklærere og kommende tysklærere.
  - > **Brobygningsfunktion:** I efteråret 2023 (50 deltagere) blev invitationen udvidet til at omfatte både lærere i grundskolen og gymnasielærere i tysk mhp. brobygning mellem de forskellige skoler og uddannelser.
  - > I **LU 23** tilføres i det **1. semester 20 timer** som ”**sproglig boost**”.

UCN - følgerikninger

Følgerikning:

-> Der kunnes allerede i efterårssemester 2023 aflæses en øget motivation for faget, hvor 6 af de 14 studerende (**43%**) valgte en **praktikplads på en tysk skole (Tyskland) på deres 2. praktikkiveau** – hvor der før højst har været en eller to studerende, der valgte denne mulighed.

-> Fremadrettet videreføres **1-2 sprogcaféer pr. semester**. Varighed 2-2,5 timer.

-> I maj 2024 er der en studietur til Tyskland og til efterårssemesteret 2024 gennemføres en større **studietur**, hvor der i begge tilfælde gives **økonomisk tilskud** til de studerende (LU 13)

VIA – Silkeborg, Skive, Nr. Nisum

- Undervisningselementet ”**Sprogboost**” integreres løbende som del af undervisningen.
- Sprogboost har i sin **første fase** (fra august til december 2022) været **ekstra intensiv** og har sigtet mod et generelt løft af de studerendes mundtlige, kommunikative kompetencer i undervisningsfaget. Elementet er foregået **sideløbende med modul 1**.
- Der er læst 3 timer ugentligt i Skive og 4 timer ugentligt i Silkeborg.

Følgevirkning:

-> **Stor stigning i antallet** af studerende, der skriver **bachelor i tysk**.

-> Efter den intensive fase i efteråret 2022 implementeres nu i **LU 23 mindre sprogboosts løbende**.

VIA – Aarhus

- Der fortsættes ”**Sprogligt Boost**” med målrettet fokus på mundtlighed og sproglig selvtillid. Dette minikursus, der varer i 7-8 uger er **fortsat et samarbejde mellem tyskundervisere på AU og VIA**. Det sidste år har det været fokus på **differentiering** af AU- og VIA-studerende.
- Sprogligt Boost fortsættes **som en integreret del af Sprogprofilen på VIA i Aarhus**, som et samarbejde mellem VIA og AU.

-> De lærerstuderende på VIA (alle campusser) vil indtil udgangen af 2024 blive tilbudt **tilskud til sprogkurser i Tyskland og DK og til studierejser**.

Følgevirkning:

-> I Aarhus har **en stor del af tyskstuderende på 2. årg. tilmeldt sig tyskkurser i Tyskland** for at arbejde intensivt med deres sproglige kompetencer

UC Absalon og UC Syd

UC Absalon

- **”Grundforløb tysk”** (12 x 4 lektioner) i efteråret 2023 som tilbud for alle studerende i LU 23 (omfang 1 semester, altid med start i efteråret, dvs. før studiestart af undervisningsfaget tysk).

-> Grundforløbet **skal blive fast tilbud i LU 23, dog uden ECTS-point.**

-> Er forpligtende for alle, der vælger **sprogprofilen**, ellers frivilligt.

-> Pga. af **efterspørgsel** fra de studerende, **forsøg med forsættelseskursus** (Grundforløb del 2) i foråret 2024

UC SYD

- Gennemførelse af individuelle **online ”Sprogcafeer” (10 x 30 min per studerende)** med 15 studerende og **face2face** med 4 studerende i løbet af 2023 til træning og udvikling af de studerendes mundtlige færdigheder i tysk.

-> Tilbydes i 2024

UCL i Odense og Jelling

- Sprogboost ”**Brush up - Fra amatør til Bundesliga**” i Odense (10 ECTS) og Jelling (5 ECTS)
- Formål: at genopfriske og styrke de studerendes tysksproglige færdigheder og viden om tysk kultur for at klæde dem på til at vælge tysk som 2. eller 3. undervisningsfag.

Følgevirkning:

-> I foråret 2023 lykkedes det i **Jelling** at få **oprettet undervisningsfaget tysk** pga. studerende, der havde **fulgt brush up-kurset** og som opsøgte interesserede medstuderende.

-> I læreruddannelsen i **Odense** forsøges fremadrettet oprettet en **sprogcafé** i samarbejde med **SDU** og deres **sprogassistenter**.

Praktikophold i udlandet og anden udgående mobilitet

- 5 dages **studietur til Leipzig**. De studerende udarbejdede i forbindelse med turen et **studieprodukt**, hvor de selv skulle **planlægge en studietur og tilrettelægge fagligt indhold for en skoleklasse**.
- 4 dages **studietur til Bremen** med **skole- og museumsbesøg** samt feltarbejde for alle tre UCL-tyskhold
- 2 éndags **studieture til Flensborg** med besøg i byens museer og hos forskellige institutioner fra det **danske mindretal** med henblik på interkulturel kompetence.

Følgevirkning:

-> **5 studerende i praktik i Flensburg og Husum.**

-> Den gode kontakt med skolerne i Tyskland opretholdes.

”Studieturen har gjort underværker for vores sammenhold i klassen”

*”Studieturen har skabt en helt unik mulighed for at træne tysk og
'være i det tyske sprog' en hel uge”.*

(Studerende om studieturene)

UC Absalon

- 6 dags **studietur til Hamburg m. skolebesøg** (3 hold, 1./3. årg., efterår 2022)

Følgevirkning:

-> Inspireret af turen til Hamburg turde **2 studerende** deltage i et **tyskkursus på Goethe-Instituttet i hhv. Hamburg og Berlin**

- 5 dags **studietur til Lübeck** (efterår 2023), hvor de studerende bl. a. skulle dokumentere byens sprog i forskellige sammenhæng (**linguistic landscaping**) og konkludere, hvad sprogene siger om byen, beboerne osv. De studerende havde til opgave på baggrund af deres erfaringer i Lübeck at **planlægge et program for en klasserejse for deres elever**, inklusive et **elevmøde på en skole** efter eget valg (studieprodukt).

Følgevirkning:

-> Inspireret af studieturen til Lübeck gennemførte en tidligere studerende (afsluttede studiet i dec. 2023) sammen med tre kolleger i marts 2024 en **klasserejse med 4 klasser (over 90 elever, 9. klasse) til Lübeck**, hvor de besøgte nogle museer etc., som vedkommende havde lært at kende på **studieturen** i efteråret 2023.

-> Studieture skal gennemføres igen, HVIS der findes eksternt finansiering.

UC Absalon - fortsættelse

- 4 dages **studietur til Leipzig** i foråret 2023 som fortsat samarbejde med Universität Leipzig i forlængelse af NCFE projektet "Online Interkulturel Udveksling/OIU" (2021-2022) -> Kick-off møde i **Leipzig** som opstart på et ellers virtuelt, fagdidaktisk kooperationsprojekt med Uni Leipzig.

Formål: At lære de tyske/internationale studerende at kende, dvs. **fælles projektopstart** for at sikre bedre samarbejde hen i projektet og at **udvikle de studerendes interkulturelle kompetence**.

-> Skal videreudvikles og gennemføres igen i oktober 2024, denne gang med **besøg af de tyske studerende i DK**, HVIS der findes ekstern finansiering for det.

Følgevirkning:

-> Inspireret af egne erfaringerne ift. udvekslingen med Universität Leipzig og skolebesøget i Hamborg, besøgte en tidligere studerende (afsluttede studiet i dec. 2023) i efteråret 2023 med sin tyskklasser **St. Petri**, den tyske skole i København

„Turen var afgørende for min sprogudvikling.“

„Jeg kunne godt lide, at jeg blev tvunget til at tale tysk og at jeg turde!“

„At møde studerende fra mange forskellige lande var en øjenåbner.“

„ At opleve interkulturel udveksling ‘first hand’ adskiller sig fra oplevelser som turist i Tyskland.“

(Studerende om studieturen til Leipzig)

Gæsteundervisere
(er til dels integreret i de andre kategorier)

UCN – Gæsteundervisere (**tysk L1**) i sprogcaféerne, se slide 4

VIA - Gæstelærere (**både forskere og praktikere**) inden for særlige indholdsområder har bidraget til at opkvalificere fagligheden – indholdsmæssigt og færdighedsorienteret

UCL – En **kollega fra SDU** gennemførte **en test (OnSet)** om de tyskstuderendes niveau ved studiestart.

UC SYD – Doktor i historie fra **Universität Rostock** er gæsteunderviser i historieundervisningen efteråret 2024

UC Absalon – 2 x **online sprogkursus af Goethe-Instituttet** i efteråret 2022 og foråret 2023

-> Absalon gennemfører **undervisningen i eget regi** fra efteråret 2023, se slide 8

Indretning af faglokaler og indkøb af materiale

UCN

- Indretning af et **faglokale for tysk** med formålet at **booste faget tysk** i læreruddannelsen, **gøre faget synligt** og skabe en **faglig identitet**. I faglokalet findes der alle slags artefakter, tyskbøger, materialer til undervisning etc., fx plakater med grammatiske oversigter der kan understøtte læring i form af visualisering.

-> **Evalueringen** ved de studerende viser tydelig, at **faglokalet** understøtter de studerendes **motivation og fagets synlighed**.

- **Tysk 'grib grammatikken' forløb**
`Grib grammatikken' er et undervisningsmateriale, der kortfattet og overskueligt gennem **28 analoge spil** præsenterer eleverne for de **grammatiske emner, der gennemgås i grundskolen.**
- I efteråret 2023 blev de studerende på tysk i Odense og Jelling på **2 workshops** præsenteret for konceptet og **oplært didaktisk** i at anvende spillene i undervisningen.
- **Bibliotekerne** i Odense og Jelling har indkøbt **spilpakker**, som de studerende blandt andet har gjort brug af i **blokpraktikken i uge 43-48.**

Andre aktiviteter / tiltag

VIA Aarhus

- 5 studerende på 4. årg. deltager i april 2024 i et **Montessori-kursus**, organiseret af **Biberkor Akademie i Wülfrath/Tyskland**, som delvist dækkes af sprogløftmidlerne.
- ➔ Der forventes, at de **studerende afholder en workshop** for de ikke deltagende tyskstuderende, når de vender tilbage.

UCL

- **Fælles biografbesøg**
Das Lehrerzimmer – professionsrettet og almendannede film
The Zone of Interest – bundet op på den tyske historie og efterkrigstid

Tak til alle tyskkolleger på professionshøjskolerne,
der har bidraget til at samle oplysningerne

Referencer

- Uddannelses- og forskningsministeriet (2021) *Løft af tysk og fransk på de videregående uddannelser, forståelsestekst*
<https://ufm.dk/aktuelt/pressemeddelelser/2021/filer/forstaelsestekst-loft-af-tysk-og-fransk-pa-de-videregaende-uddannelser.pdf>)
- ENGEROM, KU (2024) *Symposium om sprogløft på tværs af de videregående uddannelser – erfaringsudveksling og veje frem.*
(<https://engerom.ku.dk/forskning/lacie/arrangementer/symposium-om-sprogloeft/>)